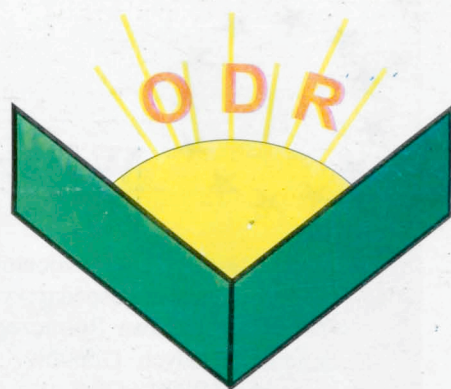

Listopad 11 (123)1998

ISSN 1233-8494

DORADZTWO ROLNICZE

CENA 60gr

W GRABANOWIE

Wyjazd studyjny do krajów Unii Europejskiej.

Poszerzenie znajomości spraw dotyczących integracji Polski z Unią Europejską i przewidywanych efektów przemian gospodarczych i społecznych na naszej wsi, to aktualnie jedno z zadań realizowanych przez Ośrodki Doradztwa Rolniczego w Grabanowie. W dniach 3-12.09.1998r. - w ramach realizacji projektu z Funduszy Małych Grantów Fiesta II - odbył się wyjazd szkoleniowy, w którym uczestniczyli rolnicy, pracownicy PIOR i ODR oraz nauczyciele szkół rolniczych.

Program wyjazdu szkoleniowego przewidywał wizyty w Austrii, Szwajcarii, Niemczech i Włoszech.

AUSTRIA - 5.09.1998r.

Plan dnia przewidywał wizytę w dwóch gospodarstwach sadowniczych, przetwórci Oswald oraz gospodarstwie warzywniczym regionu Graz. Przewodnikiem po regionie Graz był doradca Powiatowej Izby Rolniczej z Weizpan Bernhard Ramminger Region Graz jest regionem sadowniczym - 2 500 ha sadów.

Duże straty powodują opady gradu, dlatego większość sadów zabezpieczona jest specjalnymi siatkami.

Koszt założenia siatki kształtuje się w granicach 250 000 ATS /ha i w 15% jest dofinansowywany.

Sadownicy sprzedają 90-95% produkcji do magazynów prywatnych przedsiębiorców, gdzie owoce są sortowane, przechowywane i sprzedawane. Pieniądze za ostarzone owoce otrzymują często po upływie roku. 5-10 % produkcji sprzedawane jest na bieżąco. Bezpośrednio w gospodarstwach spadły przetwarzane są na soki. Dofinansowanie z funduszy unijnych przysługuje w przypadku odnawiania sadu-wymiany starych drzew na nowe. Gospodarstwo warzywnicze p. Oberera - produkcja warzyw pod folią -5500 m².

Wnioski: utrzymanie zysków na stałym poziomie wymaga wzrostu produkcji o 5-15% rocznie.

WŁOCHY - 7-8.09.1998r.

Plan przewidywał wizyty w 4 spółdzielniach w regionie Trento. Przewodnikiem po regionie Trento był przedstawiciel lokalnych władz prowincji - pan Franco.

Zwiedzane były Spółdzielnie: producentów jablek S.C.A., producentów ryb ASTRO i producentów owoców miękkich Sant'Orsola.

Trentino ma populację 440 000 mieszkańców, z której 140 000 osób jest członkami spółdzielni. W prowincji Trentino istnieje około 900 organizacji spółdzielczych. Ruch spółdzielczy jest szeroko rozpowszechniony - 90% rolników jest członkami spółdzielni. Ruch spółdzielczy w Trentino, który rozpoczął się na przełomie wieku, ma głównie podłoże rolnicze i zajmuje znaczącą pozycję w ekonomice i strukturze społecznej Prowincji Trento.

Zwiedzane spółdzielnie zrzeszają około 400-500 członków, ich infrastruktura techniczna jest na wysokim poziomie. Dofinansowanie z funduszy unijnych wynosi 40% wydatków na infrastrukturę.

Członkowie spółdzielni zobowiązani są do dostarczania spółdzielni 100% swojej produkcji. Przeciętna wielkość gospodarstw w regionie wynosi 2-3 ha. Duża część członków spółdzielni posiada inne źródło dochodu - np. praca.

SZWAJCARIA - 9.09.1998r.

Plan przewidywał wizytę w stacji doświadczalnej. Sadownicza Stacja Doświadczalna Guttingen położona jest w samym centrum produkcji owoców w regionie Konstancji na obwodzie jeziora Bodeńskiego. Produkcja jablek deserowych tego regionu pokrywa 90% zapotrzebowania krajowego.

W Stacji prowadzi się prace badawcze związane z produkcją owoców, które upowszechniane są w wydawanych biuletynach i informacjach telefonicznych.

NIEMCY - 10-11.09.1998r.

Plan przewidywał wizytę w 2 stacjach doświadczalnych, spółdzielni ogrodniczej i 3 gospodarstwach sadowniczych. Zwiedzana przez nas stacja doświadczalna w Uberlingen zajmuje się testowaniem pestycydów. Położona jest w największym regionie sadowniczym w rejonie jeziora Bodeńskiego.

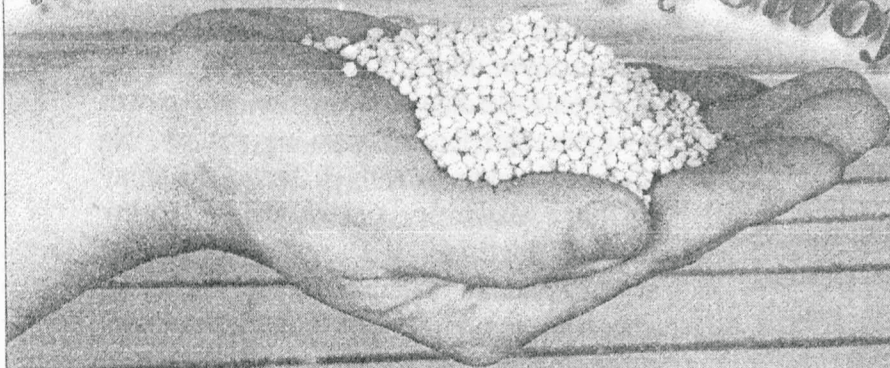
Nowoczesne gospodarstwa sadownicze w tym rejonie posiadają 15-20 ha sadów. Średni plon jablek wynosi 23-24 ton. Gospodarstwo sadownicze pana Kitta z Uberlingen posiada 16 ha sadu, z czego 75% produkcji ostarcza do spółdzielni a 25% sprzedaje na rynku lokalnym. Spółdzielnia w Kressbronn zrzesza wiele małych spółdzielni. Jest to proces integracji w tym regionie. Na północy Niemiec aby mogła powstać spółdzielnia musi produkować co najmniej 20 000 ton jablek. Dlatego też mniejsze spółdzielnie muszą się zrzeszać aby uzyskać wsparcie z funduszy unijnych. Większość rolników z tego regionu jest członkami spółdzielni i za jej pośrednictwem sprzedaje swoją produkcję. Stacja Doświadczalna w Bawendorfie prowadzi prace badawcze w zakresie ochrony, fizjologii i przechowalności.

Swoje wyniki upowszechnia poprzez seminaria, wydawnictwa i bezpośrednie kontakty z rolnikami.

Wizyta w państwach Unii Europejskiej przybliżyła nam problemy i funkcjonowanie gospodarstw indywidualnych spółdzielni rolniczych i Instytutów Doświadczalnych.

Pracownicy Zakładów Chemicznych "Police" posiadają doświadczenie w pracy z różnymi rodzajami nawozów, a także w zakresie produkcji i dystrybucji produktów chemicznych, które przyczyniają się do poprawy jakości uprawy.

... i rośliny mają swoje marzenia

„Podobnie jak ludzie,
rośliny także mają
swoje marzenia.
Śni się im
przyjazne SŁOŃCE,
WODA, która ugasi
ich pragnienie.
A przede wszystkim
polickie NAWOZY,
bez których nawet
najlepsza ziemia
nie da dobrego
plonu.
Nie wystarczą im
moje opiekuńcze dłonie”.

ZAKŁADY
CHEMICZNE
POLICE S. A.

Zakłady Chemiczne "Police" S.A., ul. Kuźnicka 1, 72-010 Police, biuro sprzedaży: tel. 0 91 17 43 03, fax 0 91 17 47 72

Późne wapnowanie

Wapnowanie jest jednym z podstawowych zabiegów agrotechnicznych. Jakkolwiek z punktu widzenia przyrodniczego najbardziej odpowiednim terminem wapnowania jest okres letni, tuż po sprzęcie zbóż na ściernisko. Praktycznie ze względów organizacyjnych nie da się tego wszędzie robić w tak krótkim czasie. Zatem wapnowanie gleb można wykonać w okresie jesieni-zimowym a nawet wczesną wiosną, w bezśnieżną zimę lub gdy warstwa śniegu nie przekracza 5-10 cm. Rozsiewamy wapno na zamrznięte pole, niezależnie od tego czy jest zaorane czy też nie. Wymieszanie nawozu z glebą nastąpi dopiero w czasie orki wiosennej. W ostateczności nawozy wapniowe można wysiać bezpośrednio przed orką wiosenną, jednakże w takim przypadku należy stosować wyłącznie nawozy węglanowe, gdyż tlenkowe mogą powodować osłabienie wschodów i wypadanie roślin. Wapnowanie zimowe i wiosenne nie daje wyraźnych efektów w pierwszym roku, dlatego należy je stosować pod rośliny mało wrażliwe na zakwaszenie. Natomiast bardzo zalecane jest wiosną pogłównie wapnowanie ziemniaków przed redleniem, kiedy ziemniaki nie osiągnęły 10-15 cm, ale tylko wapnem węglanowym lub ewentualnie niskoprocentowym tlenkowym. Wapń spełnia dwie role

- jest składnikiem pokarmowym, roślin
 - odkwasza glebę
- tym samym powodując polepszenie jej właściwości.

Wykorzystanie przez rośliny zawartych w glebie składników pokarmowych jest w dużym stopniu uwarunkowane odczynem gleby. Nieodpowiednio dobrany do uprawianych roślin odczyn gleby może znacznie ograniczyć pobieranie składników pokarmowych i tym samym spowodować obniżenie ilości i jakości plonów.

Przy dłuższym zakwaszeniu gleby, a zwłaszcza przy słabym nawożeniu organicznym, może dochodzić nie tylko do osłabienia działania nawozów, ale nawet do ujemnego ich wpływu na rośliny. Na glebach bardzo kwaśnych łatwo dostępny fosfor z nawozów przechodzi w formy trudno dostępne dla roślin i stopień wykorzystania składników z nawozów znacznie się obniża. Jest to marnotrawstwo drogich nawozów sztucznych

Skutki dużej kwasowości mogą być bardzo szkodliwe dla roślin. Przy nadmiernej kwasowości oddzielają się cząstki glinu i manganu, które na rośliny mogą oddziaływać toksycznie. Na odczyn gleby może wpływać także rodzaj stosowanych nawozów mineralnych: tj siarczan potasu czy siarczan amonu. Są to typowe nawozy zakwaszające. Wapnowanie gleb przeprowadza się co 4 lata w zależności od rodzaju gleby i jej zakwaszenia. Należy pamiętać, że na polach gdzie pod tą samą rośliną planujemy nawożenie obornikiem i wapnowanie zabiegi te trzeba stanowczo wykonać oddzielnie. B. Siergiej

ZDR Radzyń Podlaski

ARiMR

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa informuje, że posiada środki na dopłaty do oprocentowania kredytów obrotowych.

Kredytobiorcy mogą skorzystać z wydłużenia terminu spłaty zaciągniętych wcześniej kredytów: do 12 miesięcy lub do 24 miesięcy w przypadku kredytów zaciągniętych w okresie od 1 lipca 1996 roku do 30 czerwca 1998 roku przez gospodarstwa rolne i działy specjalne produkcji rolnej, w których wystąpiły poważne szkody spowodowane przez powódź, mającą miejsce w lipcu 1997 roku.

Ponadto istnieje możliwość zaciągania przez producentów rolnych kolejnego kredytu na zakup rzeczowych środków do produkcji rolnej, pod warunkiem spłaty poprzedniego kredytu wykorzystanego zgodnie z przeznaczeniem.

Preferencyjne kredyty obrotowe na zakup rzeczowych środków do produkcji rolnej mogą być przeznaczone na:

- 1) zakup nawozów mineralnych, środków ochrony roślin oraz pasz,
- 2) zakup kwalifikowanego materiału siewnego zbóż, rzepaku, kukurydzy, lnu, motylkowych grubonasiennych i drobnonasiennych, rzepiku ozimego, gorczyczy, traw, buraków cukrowych i pastewnych, sadzeniaków ziemniaka, nasion warzyw oraz kwalifikowanego materiału szkółkarskiego do nowych nasadzeń i odnowień,
- 3) zakup hodowlanych jałówek, loszek, owiec-maciorek, kózek oraz rozplodników buhajów, knurów, tryków, kozłów i ogierów, z wyłączeniem zakupu na eksport,
- 4) zakup pszczelich matek użytkowych i reprodukcyjnych,
- 5) zakup rzeczowych środków obrotowych do produkcji żywności metodami ekologicznymi i przystosowanie gospodarstw rolnych do tej produkcji,
- 6) zakup paliwa na cele rolnicze.

Oprocentowanie dla kredytobiorcy obecnie wynosi 8,6%.

Przypomina się, że preferencyjnym kredytem mogą być sfinansowane nakłady na zakupy środków do produkcji rolnej dokonane 2 miesiące przed dniem zawarcia umowy kredytowej lub 2 miesiące po jej zawarciu.

A.Ż.

Aby nie powstał pożar.

ROLA GOSPODYNI W ZAPOBIEGANIU POŻAROM

Ponieważ gospodyni domu większość czasu w ciągu dnia spędza w domu, dlatego ma duże możliwości skutecznego zadbania o pełne bezpieczeństwo jego mieszkańców. Jeśli w jej kuchni lub innym pomieszczeniu znajduje się palenisko węglowe (kuchnia węglowa lub piec kaflowy) musi zatroszczyć się, aby na podłodze przed popielnikiem była zamocowana nie uszkodzona blacha, a drzwiczki popielnika i paleniska były szczelne, nie popękane i dobrze się zamykały. Przed ponownym rozpaleniem ognia w piecu należy go oczyścić z popiołu i nie spalonych resztek. Należy je wsypywać przed wyniesieniem z domu w wiadrze lub innym pojemniku metalowym i jeśli są jeszcze gorące, schłodzić polewając małym strumieniem wody. Następnie można je wysypać do dołu w ziemi lub specjalnego pojemnika wykonanego z materiału niepalnego, jednak nie w pobliżu zabudowań lub składowanych materiałów palnych (sterty, stogi, przymy i t. p.), aby uniknąć wypadku rozdmuchania przez wiatr nie dogaszonego żaru.

Użytkując często palenisko węglowe gospodyni ma możliwość praktycznie sprawdzić siłę ciągu w przewodzie dymowym komina. Gdy stwierdzi, że ciąg ulega zmniejszeniu, musi spowodować, aby stan tego komina sprawdziła osoba posiadająca kwalifikacje zawodowe stwierdzone przez izbę rzemieślniczą, udrożniła go, jeśli tego wymaga i oczyściła. Z praktyki wiadomo, że zaniedbania w tym zakresie powodują często zapalenie się sadzy w przewodzie kominowym co z kolei powoduje niszczenie samej konstrukcji komina. Ponadto zmniejszony ciąg jest przyczyną tzw. niecałkowitego spalania, w wyniku którego z tej samej ilości spalanego paliwa (węgiel, koks, drewno i t. p.) uzyskuje się mniejszą ilość energii, a wydzielane w trakcie takiego spalania gazy, z powodu mniejszej ilości dostępnego tlenu, zawierają więcej tlenku węgla (czadu) – gazu toksycznego, zamiast powstającego we właściwych warunkach spalania dwutlenku węgla.

Jednocześnie należy przypomnieć, że obowiązujące prawo nakłada, na właścicieli, zarządców i użytkowników obiektów, w których odbywa się proces spalania paliwa stałego, obowiązek usuwania 4 razy do roku zanieczyszczeń z przewodów dymowych od tego typu palenisk.

Zawsze należy pamiętać, że nieprzestrzeganie podstawowych zasad bezpieczeństwa może prowadzić do przykrych następstw. W omówionych powyżej przypadkach następstwa mogą być tragiczne.

Opracowano
w Wydziale Kontrolno-Rozpoznawczym
KW PSP w Białej Podlaskiej

Ogłoszenia

Jan Ołtuszyk zam. Worsy 12, tel. 372-12-06 Jerzy Szabaciuk zam. Szóstka 147 tel. 3721149
Sprzedam przyczepę zbierającą T-072 Sprzedam jałówki wysokocielne

Porady pszczelarskie

W nieliczne ciepłe dni listopada mogą się zdażyć późne obloty pszczół. Owady te źle znoszą długotrwałe zamknięcie w ulu bez możliwości wypróżnienia się, dlatego taki odlot jest dla nich bardzo korzystny. Późne odloty pszczół jesienią skracają czas ich zamknięcia. Jednak duża liczba ciepłych dni w miesiącach jesiennych może spowodować przedłużenie czerwień przez matki i większe wypracowanie się pszczół zimowych. Można temu zapobiec przez zmniejszenie ocieplenia bocznego czy powałowego do czasu zaprzestania czerwień przez matkę. Gdy temperatura w centrum kłębu wynosi 23-28 °C (temperatura otoczenia ok. 0 °C), wtedy spożycie pokarmu jest niewielkie a matka nie czerwi. Jeśli ciepłota kłębu wzrośnie do 34-35 °C matka przystępuje do czerwień, wzrasta przemiana materii u zimujących pszczół i zwiększa się spożycie pokarmu. Przykładowo, w temperaturze otoczenia +15 °C rodzina spożywa na dobę około 40g zapasu. Przy +2 °C spożycie spada do 13g. W temperaturze niższej spożycie nieco rośnie z konieczności utrzymania stałej temperatury w kłębie. Jeśli pszczoły korzystały przez cały sezon z jednego głównego i bocznego wylotu, to bezwzględnie nie należy żadnego z nich zamykać całkowicie a tylko zasiatkować lub nieznacznie zmniejszyć. Rodzina pszczoła ułożyła swoje zapasy dopasowując się do aktualnego układu otworów wentylacyjnych i wolnej powierzchni plastrów do uwiązania kłębu zimowego. Jeśli pszczelarz uniemożliwi wentylację przez któryś wylot lub otworzy całkiem nowy, dotychczas nieużywany, wówczas bardzo skomplikuje zimowlę pszczołom. Tak więc o zapewnieniu dobrej wentylacji podczas zimy powinniśmy pamiętać na długo przed jesiennym karmieniem rodzin pszczelich. Niejednokrotnie zdarza się że dolny (główny) wylot może być dla uwiązanego przy nim kłębu niewystarczający. Dotyczy to silnej rodziny bytującej w zbyt ciasnym gnieździe. Sytuację takiej rodziny można poprawić otwierając górny wylot. Ma to zastosowanie w ulach wielokorpusowych, gdyż taki rój przemieści się i uwiąże kłęb przy górnym wylocie, obejmując swym zasięgiem właściwy korpus pokarmowy i podczas zimy będzie mu łatwiej przemieścić się wyżej. Ważne jest przystosowanie konstrukcyjne uli do warunków klimatycznych, w których prowadzimy pasiekę, oraz ją zimujemy. Dobra izolacja cieplna ścian i

powałki ula chroni rodzinę przed gwałtownymi zmianami temperatur zarówno latem jak i zimą. Solidna konstrukcja uli podnosi ich trwałość w przypadku przewożenia pasiek, a w czasie silnych wiatrów zapobiega wywracaniu się. Lżejsze ule (styropianowe, cienkościenne) należy silnie mocować do podstawek np. pasami; zwiększać wentylację gniazda (silne zawilgocenie). Największym wrogiem pszczół w okresie zimowli jest wilgoć. Istotną rzeczą jest zamocowanie daszka, w razie konieczności należy go obciążyć z góry np. cegłą chroniąc przed zerwaniem w czasie wiatru. W przypadku zimowania pasieki na odkrytym pasieczysku, po każdym silniejszym wietrze należy sprawdzić stan uli. Szybka interwencja nawet w przypadku przewrócenia się ula, może uratować zimujące pszczoły. Po ustaniu lotów pszczół, ale w temperaturze nieco wyższej od 0 °C, można przestawiać ule na pasieczysku. Czasem pszczelarz chce ule uporządkować (np. ustawić obok siebie te rodziny, które w następnym roku ma zamiar połączyć lub zasilić przez naloty). Pszczoły po zimie nie pamiętają pierwotnego położenia ula i nie błądzą jak wtedy, gdy przesuwa się ule w okresie lotów pszczół.

opracował specjalista ODR d/s produkcji pasiecznej: Marian Kalabun

Ogłoszenia

Józef Pawluk zam. Łepki St. 53 gm.
Olszanka tel. 357 53 01 po godz. 18
Sprzedam groch od. Piast oryginal

Tel. (083) 357 51 97 Próchenki 105
Sprzedam prasę Z 244/1

Tel. 352 55 78 Bedlno
Sprzedam przyczepę samozbierającą z dmuchawą - stan b. dobry

Tel. 352 55 78
Sprzedam kombajn zbożowy Bizon 056, rok produkcji 1980, stan b. dobry

Skrzypczak Stanisław zam. Branica Suchowolska 56 gm. Wołyń
Sprzedam kombajn zbożowy Bizon Z-056, rok produkcji 1987

Żywienie mineralno-witaminowe krów w okresie zimy

Krowy wydają z mlekiem dużą ilość składników mineralnych. Zapotrzebowanie krów na składniki mineralne i witaminy jest ściśle związane z ich wydajnością oraz stanem fizjologicznym. Zawartość makroelementów a przede wszystkim mikroelementów i witamin w paszach objętościowych wykorzystywanych w zimowym okresie żywienia jest niewystarczająca. Dlatego dawka pokarmowa oparta na paszach objętościowych (siano, kiszonki) musi być uzupełniana dodatkiem mineralno-witaminowym.

Przy doborze dodatku mineralnego należy brać pod uwagę stosunek Ca : P oraz poziom Mg w paszach objętościowych; wydajność zwierząt; stan fizjologiczny oraz dotychczasowe żywienie mineralne.

Również witaminy są niezbędne dla wielu procesów życiowych i muszą być ciągle wchłaniane z przewodu pokarmowego. Zwierzęta przeżywające muszą otrzymywać z paszą witaminy: A, D₃ i E, natomiast witaminy z grupy B wytwarzane są nieprzerwanie przez mikroorganizmy przedżołądków. Dorosła krowa może magazynować witaminę A w wątrobie na okres 4-8 miesięcy, a witaminę D₃ na okres kilku miesięcy. Pomimo tych możliwości w okresie żywienia zimowego może wystąpić niedobór witaminy A i D₃. Spowodowane jest to procesami rozkładu witamin, które zachodzą w czasie przechowywania kiszzonek i siana.

Mając na uwadze zaspokojenie wysokich potrzeb krów na składniki biologicznie czynne (makro-, mikroelementy i witaminy) oraz różnorodność skarmianych pasz objętościowych EKOPLON S.A. poleca dodatki mineralno-witaminowe o zróżnicowanym składzie i poziomie Ca : P:

-**EKOMIX B(P) super** - dla przeżuwaczy żywionych paszami z dużą ilością wapnia np.: siano i kiszonki z motylkowatych, liście buraczane, itp.

-**EKOMIX B(Ca) super** - dla przeżuwaczy żywionych paszami o małej zawartości wapnia np.: siano i sianokiszonki z traw, kiszonka z kukurydzy, itp.

-**EKOMIX BM super** - dla krów mlecznych.

-**EKOMIX BW extra** - dla krów wysokomlecznych z dodatkiem chronionej metioniny na okres żywienia zimowego oraz **EKOMIX BW-OZ** - dla krów w okresie zasuszenia.

EKOMIX BW-OZ jest premiksem przeznaczonym dla krów w okresie zasuszenia. Skład jego jest tak dobrany, że zapewnia harmonijny przebieg procesów związanych z rozwojem płodu i przygotowaniem organizmu do rozpoczęcia okresu laktacji. Optymalne ilości makroelementów oraz związków biologicznie czynnych sprzyjają uruchomieniu i utrzymaniu mobilności tych składników w organizmie minimalizując ryzyko wystąpienia porażenia poporodowego. Dla krów wysokomlecznych, które do osiągnięcia pełnego potencjału produkcyjnego muszą w dawce pokarmowej otrzymać białko o wysokiej wartości biologicznej proponujemy **Ekomix BW extra** z dodatkiem metioniny chronionej przed rozkładem w żwacu. Stosowanie metioniny dostępnej w dalszych odcinkach przewodu pokarmowego, szczególnie w pierwszych 100 dniach laktacji wpływa na:

- ilości produkowanego mleka,

- zawartość białka w mleku,

- stan fizjologiczny i metaboliczny krów (zapobiega stłuszczeniu się wątroby, zmniejsza ryzyko wystąpienia ketozy, zwiększa płodność w stadzie przez skrócenie okresu międzywycieleniowego).

W doświadczeniach francuskich wykazano, że po dodaniu 12 g SMARTAMINETM M (tyle jest w zalecanej dziennej dawce **Ekomix-tu BW extra**) średni wzrost zawartości białka w mleku wahał się od 0,9 do 1,7 g/l. W przypadku gdy dzienna wydajność krowy wynosiła 30 litrów mleka otrzymywano dodatkowo 30-50 g białka dziennie. Zróżnicowanie uzyskiwanego wzrostu zawartości białka w mleku uzależnione było od żywienia, stanu fizjologicznego i metabolicznego krów oraz ich potencjału genetycznego. Zaobserwowano, że ilość sera wyprodukowanego z 1 litra mleka może wzrosnąć od 3 do 6% przy jednoczesnej poprawie jego jakości (smaku i zapachu).

Stosowanie **Ekomix-ów BW-OZ** w okresie zasuszenia i **BW extra** w czasie laktacji pozwalają efektywnie wykorzystać genetyczne uwarunkowania produkcyjne krów, ograniczają ryzyko wystąpienia chorób metabolicznych (ketoza, kwasica, itp. zaleganie poporodowe) i niedoborowych (łamikost, krzywica, hiposelenoza, itp.) maksymalizując zysk jaki może osiągnąć hodowca w racjonalnym użytkowaniu krów.

oferuje:

szeroki asortyment **EKOMIX**[®]-ów dla drobiu, bydła i trzody chlewnej, a także **Koncentraty i Superkoncentraty paszowe.**

Polecamy dolistne nawozy makro- i mikroelementowe o naturalnych właściwościach

ochronnych grzybo- i owadobójczych o nazwie **EKOLIST**[®], płynne saletry: wapniową i magnezową oraz nawozy ogrodnicze i kwiatowe typu **MULTIVIT**[®]

Wszelkie informacje o produktach firmy dostępne są w biurze
PPHU EKOPLON S.A.

25-501 Kielce, ul. Sienkiewicza 76,
tel/fax (041) 366-06-42, 368-42-50, 366-07-38
oraz w sieci dystrybucyjnej na terenie całego kraju.

Dystrybutor na terenie województwa:

Magazyn firmowy: PHU ROLWET, ul. Ogrodowa 3, 18-322 NUR, tel. (0-86) 77-40-82

Pożyczki na utworzenie miejsc pracy dla bezrobotnych zamieszkałych na terenie gmin wiejskich oraz miejsko-wiejskich, a także miast do 20 tysięcy mieszkańców.

Pożyczki są udzielane ze środków Funduszu Pracy przekazanych w wysokości i terminach określonych w porozumieniach zawieranych przez Prezesa Krajowego Urzędu Pracy oraz Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Pożyczki mogą być udzielane pracodawcom, którzy:

- w okresie ostatnich 6 miesięcy nie zmniejszyli zatrudnienia, chyba że wynikało to z sezonowości produkcji lub usług,
- nie otrzymali pożyczki z Funduszu Pracy na utworzenie miejsc pracy dla bezrobotnych, a jeśli taką pożyczkę otrzymali, to spłacili ją w terminie określonym w warunkach umowy.

Wysokość pożyczki dla jednego pracodawcy wynosi 20 000 zł na utworzenie każdego miejsca pracy ale nie więcej niż 200 000 zł, gdy zostanie utworzone co najmniej 10 miejsc pracy.

Oprocentowanie pożyczki jest zmienne i zależy od stopy redyskontowej weksli przyjmowanych od banków do redyskonta przez Narodowy Bank Polski. Obecnie oprocentowanie wynosi około 7,16%.

Okres karencji w spłacie kapitału i odsetek od udzielonej pożyczki nie może przekroczyć 12 miesięcy, a okres jej spłaty - 4 lat, łącznie z okresem karencji.

Odsetki od udzielonych pożyczek nie podlegają kapitalizacji.

W przypadku nieutworzenia przez pożyczkobiorcę określonych w umowie miejsc pracy dla bezrobotnych lub niespełnienia innych warunków umowy, pożyczka niezwłocznie podlega zwrotowi wraz z odsetkami ustawowymi naliczonymi od dnia niespełnienia warunków umowy do dnia jej spłaty.

Wniosek o udzielenie pożyczki składany w banku przez pracodawcę powinien zawierać:

- kwotę wnioskowanej pożyczki,
- kalkulację wydatków na utworzenie miejsc pracy, z określeniem w jakiej części będą one finansowane ze środków pożyczki, środków własnych oraz innych źródeł finansowania,
- szczegółową specyfikację i harmonogram zakupów, które zostaną sfinansowane ze środków pożyczki,
- liczbę miejsc pracy jaka zostanie utworzona,
- liczbę zatrudnionych pracowników w poszczególnych miesiącach w ostatnich 6 miesiącach,
- zobowiązanie do niezmnieszenia zatrudnienia łącznie z bezrobotnymi zatrudnionymi na miejscach pracy utworzonych ze środków uzyskanej pożyczki, co najmniej przez okres trwania umowy pożyczki,
- proponowany termin spłaty pożyczki,
- proponowane formy zabezpieczenia pożyczki,
- rodzaj prowadzonej działalności,
- informacje o sytuacji finansowej wnioskodawcy, wraz z opinią banku prowadzącego obsługę rachunków oraz właściwego urzędu skarbowego.

Pracodawca jest zobowiązany załączyć do wniosku o przyznanie pożyczki zobowiązanie do zatrudnienia na utworzonych miejscach pracy bezrobotnych, nie później niż w ciągu 60 dni od dnia otrzymania ostatniej transzy pożyczki.

K.L.

Ogłoszenia

Kossowski Krzysztof zam. Romaszki
21-533 Rossosz tel. 378 43 48
Sprzedam 100 szt prosiąt
Cena i warunki do uzgodnienia

Władysław Lewczuk zam. Międzyłes 53
tel. 37 73 009 gm. Tuczna
Tanio sprzedam agregat omlotowy
snopowiązałkę WC-5, kultywator 13-zębowy
i zbieracz pokosów

Jaki zbiornik

Wielu rolników modernizując lub budując budynek inwentarski stoi przed dylematem wyboru miejsca i wielkości zbiornika na ciekłe odchody zwierzęce. Dokładnie te wymagania ujęte są w Dzienniku Ustaw nr 10 z 6.02.1995 roku. Ważniejsze zapisy ustawy dotyczące tego problemu postaram się Państwu przybliżyć.

Zbiorniki na nieczystości ciekłe oraz doły ustępów nie skanalizowanych powinny mieć dno i ściany nieprzepuszczalne oraz szczelnie przykryte z zamykanym otworem do usuwania nieczystości oraz odpowietrzanie wyprowadzone minimum 50 cm ponad poziom terenu.

Gnojownie, kompostownie oraz silosy na kiszonki powinny mieć dno i ściany nieprzepuszczalne, a odpływy soków, wód gnojowych i opadowych powinny być skierowane do w/w zbiorników.

Dopuszcza się możliwość budowy zbiorników na gnojówkę i gnojowicę o pojemności do 50 m sześciennych pod warunkiem ich usytuowania w odległości co najmniej 30 m od budynków z przeznaczeniem na pobyt ludzi i zabezpieczenia przed bezpośrednim dostępem. Obowiązujące normy wymagają zaplanowania 10 m sześciennych pojemności zbiornika na 1 SD w przypadku gnojowicy. Przesłanki zastosowane do ustalenia norm uwzględniają konieczność zapewnienia magazynowania tych nawozów przez okres 6 miesięcy, z uwagi na zakaz ich stosowania poza sezonem wegeta-

cyjnym oraz emisję bakterii chorobotwórczych.

Odległość pokryw i wlotów wentylacji ze zbiorników na nieczystości ciekłe i podobnych urządzeń sanitarno-gospodarczych powinna wynosić co najmniej:

1. od okien i drzwi zewnętrznych do pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi oraz magazynów spożywczych co najmniej 15 m,
2. od granicy działki sąsiedniej, drogi lub ciągu pieszego – 7,5 m.

W przypadku budowy gnojowni, kompostowni oraz zbiorników na gnojówkę i gnojowicę oraz silosów na kiszonkę o pojemności do 50 m sześciennych odległości te powinny wynosić co najmniej 30 m. W przypadku budowy w/w urządzeń właściwy organ terenowy określi odległość dla konkretnych warunków.

Przepływowe, szczelne osadniki podziemne, stanowiące część indywidualnego urządzenia do biologicznego

oczyszczania ścieków gospodarczo-bytowych, służące do wstępnego ich oczyszczania, mogą być sytuowane w sąsiedztwie budynków jednorodzinnych, pod warunkiem wyprowadzenia ich odpowietrzania przez instalację kanalizacyjną co najmniej 0,6 m powyżej górnej krawędzi okien i drzwi zewnętrznych w tych budynkach. Osoby, którym wyżej przytoczone zapisy nie wyjaśniają wszystkich wątpliwości zapraszam do ODR w Grabanowie.

ODR Grabanów B. Fiłatiuk

PRZEDZIMOWA ORKA

Jednym z najważniejszych i podstawowych elementów przygotowania stanowiska dla roślin jarych jest orka przedzimowa. Orkę tę powinno wykonać się jesienią, ponieważ spełnia ona szereg ważnych zadań. Poprawia stan struktury gleby. Odchwaszcza pole, głęboko przykrywa nasiona chwastów, a wydobyte na wierzch korzenie, rozłogi tracą zdolność do rozmnażania rośliny. Sprzyja nagromadzeniu w glebie zapasów wody z opadów jesienno-zimowych. Powierzchnia roli zaoranej na zimę szybciej nagrzewa się wiosną, zapewnia tym samym optymalny termin siewu lub sadzenia. Aby orka przedzimowa przyniosła wyższe plony należy wykonać ją w odpowiednim czasie, oraz na właściwą głębokość. Orkę przedzimową wykonuje się na pełną głębokość warstwy uprawnej zazwyczaj od 20 do 25 cm. Do głębokości skiby należy odpowiednio dobrać jej szerokość, aby wystawić dużą powierzchnię na strukturotwórcze działanie mrozu i opadów atmosferycznych. Najlepsze wyskibienie zapewnia stosunek głębokości do szerokości równy 1:1,4. Przy orce na głębokość 25 cm skiba powinna być szeroka na 35 cm. Na glebach o wysokiej kulturze można orkę spłycić do 12 - 15 cm. Również pod zboża jare następujące po okopowych można spłycić do 12 - 15 cm. Każde pole co najmniej raz w rotacji zmianowania powinno być przed zimą głęboko zaorane.

ZDR Łosice
E. Kalinowska
J. Bardadin

Szczegółowe dane dotyczące cen wybranych towarów w poszczególnych województwach

Województwo	Targowisko	PSZENICA	ŻYTO	JĘCZMIEN	ZIEMNIAKI	PROSIĘTA	JAJA	JABŁKA	CEBULA
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/parę	zł/szt	zł/kg	zł/kg
Polska	min	35	22	30	7	120	0,22	0,80	0,30
	max	55	45	50	50	250	0,40	1,90	2,00
	średnia	45,56	31,46	38,60	23,66	169,56	0,299	1,220	0,708
	cena najczęściej występująca	50	30	40	15	160	0,30	1,20	0,60
Biała Podlaska	Międzyrzec Podl.	45	-	39	15	180	0,30	1,10	0,50
Biała Podlaska	Radzyń Podl.	40	-	34	15	160	0,27	1,00	0,60
Białystok	Siemiatycze	38	25	-	18	190	0,35	1,00	0,60
Białystok	Sokółka	36	22	35	10	180	0,30	1,00	0,60
Bielsko Biela	Wadowice	50	40	40	22	170	0,40	1,20	0,50
Bielsko Biela	Żywiec	54	40	46	23	240	0,28	1,20	0,60
Bydgoszcz	Koronowo	40	-	36	40	160	0,30	1,00	0,50
Bydgoszcz	Więcbork	-	-	-	25	160	0,30	1,20	0,70
Chełm	Chełm	50	-	-	25	135	0,32	1,00	0,80
Chełm	Krasnystaw	42	-	-	15	150	0,30	1,20	0,80
Ciechanów	Lidzbark Welski	44	29	39	13	150	0,28	1,20	0,50
Ciechanów	Pułtusk	40	28	36	33	190	0,32	1,10	0,80
Częstochowa	Koniecpol	46	32	40	15	180	0,24	1,10	0,50
Częstochowa	Żarki	48	30	35	13	200	0,28	1,20	0,50
Elbląg	Orneta	38	-	30	24	150	0,28	1,00	0,60
Elbląg	Susz	-	39	38	20	140	0,30	1,25	0,70
Gorzów Wielkopolski	Dębno Lub.	50	-	30	40	160	0,29	1,10	0,70
Gorzów Wielkopolski	Drezdenko	42	30	35	50	170	0,30	1,00	0,80
Jelenia Góra	Jelenia Góra	50	30	40	35	180	0,29	1,90	1,20
Jelenia Góra	Lubań	45	28	38	25	170	0,25	1,00	0,80
Kalisz	Krotoszyn	48	38	46	30	190	0,28	1,60	1,60
Kalisz	Ostrzeszów	45	34	40	30	200	0,25	1,50	0,80
Katowice	Siewierz	48	30	37	16	220	0,28	1,00	0,40
Katowice	Wodzisław	50	40	45	22	230	0,32	1,25	0,95
Kielce	Łągów	50	30	50	12	250	0,30	-	0,80
Kielce	Pińczów	39	28	32	18	145	0,29	1,40	0,30
Konin	Konin	55	-	-	35	120	0,26	1,20	0,60
Konin	Słupca	50	-	40	40	160	0,37	1,40	0,70
Koszalin	Koszalin	50	-	-	40	-	0,27	1,20	0,50
Koszalin	Świdwin	-	-	-	40	180	0,32	1,20	0,60
Kraków	Proszowice	42	32	34	20	180	0,35	1,50	0,30
Kraków	Słomniki	35	-	32	20	-	-	1,50	0,30
Krosno	Jasło	50	-	40	30	150	0,40	1,70	0,75
Krosno	Krosno	55	-	40	25	165	0,40	1,30	0,70
Legnica	Głogów	40	-	38	24	140	0,23	1,60	0,80
Legnica	Jawor	40	-	33	33	160	0,23	1,00	0,70
Leszno	Leszno	41	28	36	25	155	0,28	1,20	0,90
Leszno	Rawicz	46	-	-	24	155	0,29	1,00	0,90
Lublin	Markuszów	41	30	35	-	205	0,30	1,10	0,80
Lublin	Ryki	45	30	40	16	145	-	0,80	0,40

cd.

Województwo	Targowisko	PSZENICA zł/dt	ZYTO zł/dt	JĘCZMIEN zł/dt	ZIEMNIAKI zł/dt	PROSIĘTA zł/parę	JAJA zł/szt	JABŁKA zł/kg	CEBULA zł/kg
Łomża	Kolno	45	30	35	15	160	0,35	1,10	0,60
Łomża	Sokoły	44	28	39	15	180	0,25	-	-
Łódź	Główno	50	30	-	16	150	0,36	1,20	0,50
Łódź	Ozorków	42	28	44	18	180	0,33	1,20	0,60
Nowy Sącz	Grybów	55	45	50	30	160	0,35	1,00	0,90
Nowy Sącz	Nowy Targ	50	45	45	30	200	0,40	1,50	1,00
Olsztyn	Lubawa	46	-	35	25	160	0,29	1,30	0,80
Olsztyn	Szczytno	46	-	40	20	210	0,30	1,30	0,60
Opole	Kędzierzyn	-	-	-	30	180	0,26	1,50	1,00
Opole	Kluczbork	-	-	-	40	160	0,27	1,20	0,70
Ostrołęka	Ostrołęka	44	27	40	11	165	0,26	1,00	0,50
Ostrołęka	Wyszków	50	25	40	7	165	0,27	1,30	0,80
Piła	Piła	48	40	40	35	-	0,28	1,40	0,60
Piła	Wągrowiec	46	36	40	30	150	0,30	1,50	0,80
Piotrków Trybunalski	Opoczno	50	26	45	15	170	0,40	-	0,60
Piotrków Trybunalski	Radomsko	48	33	40	18	150	0,26	-	0,60
Płock	Gąbin	45	28	38	12	180	0,40	1,00	0,40
Płock	Łęczyca	36	27	34	15	160	0,33	1,00	0,60
Poznań	Pniewy	44	31	35	32	140	0,26	1,25	0,60
Poznań	Poznań	53	36	41	32	160	0,27	1,15	1,07
Przemyśl	Jarosław	-	-	-	50	125	0,28	1,30	0,60
Przemyśl	Przemyśl	45	-	-	30	120	0,24	1,20	0,60
Rzeszów	Leżajsk	46	31	-	26	175	0,37	1,20	0,80
Rzeszów	Mielec	50	35	43	30	165	0,30	1,70	2,00
Siedlce	Siedlce	50	27	39	13	190	0,33	1,30	0,60
Siedlce	Sokołów Podl.	44	30	36	11	150	0,28	0,80	0,40
Sieradz	Sieradz	48	34	-	15	175	0,33	1,20	0,60
Sieradz	Wieluń	45	32	35	20	175	0,24	1,40	0,70
Skieriewice	Łowicz	40	24	-	15	170	0,26	1,20	0,50
Skieriewice	Skieriewice	48	30	44	12	-	0,26	1,00	0,60
Słupsk	Lębork	-	-	40	25	-	0,28	1,00	0,90
Słupsk	Sławno	40	-	35	20	140	0,28	1,20	0,60
Suwałki	Olecko	43	25	37	20	190	0,28	1,30	1,10
Suwałki	Suwałki	43	29	38	25	160	0,28	1,30	1,10
Tarnobrzeg	Janów Lub.	45	30	35	20	150	0,35	1,00	0,50
Tarnobrzeg	Staszów	47	30	42	16	150	0,22	1,00	0,40
Tarnów	Szczucin	45	35	38	25	160	0,25	1,20	0,50
Tarnów	Zakliczyn	50	40	45	25	160	0,36	1,50	0,60
Toruń	Biskupiec	40	-	35	15	170	0,40	1,10	0,80
Toruń	Nowe Miasto	45	32	38	14	180	0,30	1,50	0,80
Wałbrzych	Dzierżoniów	-	-	-	35	160	0,26	1,20	0,50
Wałbrzych	Bystrzyca Kł.	-	-	-	28	-	0,26	1,00	0,50
Warszawa	Góra Kalwaria	50	30	40	20	180	0,30	1,20	1,20
Warszawa	Grodzisk Maz.	48	32	44	20	240	0,30	1,20	0,60
Zielona Góra	Wolsztyn	44	30	34	30	155	0,27	1,50	1,00
Zielona Góra	Żary	44	30	-	33	180	0,24	1,40	1,30

Przedstawiam gospodarstwo

Pan Marek Płożański zam w Wilczynie gmina Biała Podlaska. Objął gospodarstwo w 1980 r o powierzchni 25 ha. Przyszedł z PGR Koroszczyń - był kierownikiem gospodarstwa żona Krystyna - księgową. Wybudowali nowy dom , garaż dokupili najpotrzebniejszy sprzęt. Za kredyt preferencyjny zakupili stado owiec (60 szt matek). Pomimo złej koniunktury w dziedzinie owczarstwa Pan Marek posiada stado zarodowe 45 szt owiec. W żywieniu owiec są wykorzystane warzywa poza klasowe co obniża koszty produkcji. Poza produkcją zwierzęcą aktualnie uprawia warzywa – ogórek, pomidor, marchew, pietruszka, burak, seler, kapusta , ziemniaki . Marchew z przeznaczeniem na susz odmiany Joba i konsumpcyjna Berio oraz odmiany mieszańcowe F1 z przeznaczeniem na konsumpcję. Zboża - pszenica odmiany Almari , jęczmień Start i Klimek. Stosuje w swoim gospodarstwie nowości programowe przez ODR. Na przykład w bieżącym roku w gospodarstwie Pana Marka prowadzona była demonstracja z jęczmieniem jarym odm Start na powierzchni 1.00 ha. Jęczmień wysiano 14.04 1993 r w ilości 150 kg/ha. Przedplonem było pszenżyto i poplon gorczyca. Zasobność w składniki pokarmowe średnia, nasiona zaprawiono zaprawą nasienną Vitarax 200 WS

200g/ha. Do zwalczania chwastów dwuliściennych zastosowano Granstar . Były zwalczane choroby grzybowe gdzie zastosowano Tilt . W dużym nasileniu wystąpiła skrzypionka zwalczano – Fastak 10 EC. Pomimo niesprzyjających warunków atmosferycznych otrzymano plon 45q z ha. Pan Marek pomimo dużego doświadczenia w rolnictwie jest otwarty na wszelkie nowości i chętnie korzysta z porad doradcy. Swoje sukcesy mimo trudnej sytuacji w rolnictwie zawdzięcza gospodarną dbałości o kulturę gleby stosując odpowiednią uprawę nawożenie i stosowanie prawidłowego płodozmianu. Unika upraw w monokulturze jako poplon stosuje gorczycę i łubin. Często wymieniają materiał siewny korzystając z oferty Rolimpeksu. Obecnie gospodarstwo dysponuje materiałem siewnym jęczmienia jarego odmiany Klimek i Start. Wszystkich zainteresowanych tą odmianą proszę o kontakt z Zespołem Doradztwa Rolniczego w Białej Podlaskiej ul. Żeromskiego 3

Kępa Jadwiga
ZDR Biała Podlaska

PRZEDSIĘBIORSTWO USŁUGOWO - HANDLOWE

08-200 Łosice

"TURPASZ" S.C.

ul.1000-lecia P.P.15

Oferuje , po atrakcyjnych cenach , najwyższej jakości pasze i dodatki paszowe renomowanych firm polskich i zagranicznych. Posiadamy przedstawicielstwa firm:

LAND'O'LAKES -	pasze i koncentraty
CENTRAL SOYA -	pasze i koncentraty
WPiK Kopytnik -	pasze i koncentraty
POLFA Kutno -	dodatki paszowe
POLFARM Grodzisk Maz. -	premixy i dodatki paszowe
EKOPLON Kielce -	ekomixy
DOLPASZ Wrocław -	premixy
POZBAK Poznań -	premixy
MIKITA Lublin -	premixy
ROLPASZ Gdańsk -	soja i premixy
SANO -	premixy

Posiadamy również w ciągłej sprzedaży lizawki solne , automaty paszowe , poidła i karmniki.

Szczegółowe informacje można uzyskać pod numerem tel (0 57)357 34 08

NOTOWANIA Z TARGÓW I JARMARKÓW

SPORZĄDZONE PRZEZ OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO

W GRABANOWIE

woj. BIAŁA PODLASKA

(Ceny w zł za jednostkę)

Wyszczególnienie	J.M.	Wisznice	Parczew	Łosice	Piszczac	Radzyń Podlaski	Biała Podlaska	Międzyrzec Podlaski
		19.10.98 poniedziałek	20.10.98 wtorek	21.10.98 środa	21.10.98 środa	21.10.98 środa	22.10.98 czwartek	22.10.98 czwartek
pszenica	q	45	-	37	35-45	41-43	43-45	40
pszenżyto	q	-	-	-	40	34-35	40	35
żyto	q	-	-	26-27	28	29-30	-	-
owies	q	-	-	-	22-24	-	-	25
jęczmień	q	-	-	-	40	36-37	40	38
mieszanka zbożowa	q	32-35	-	30	-	30-32	40	-
ziemniaki	q	-	17-20	-	12.00	15	14-15	15
kapusta	q	-	17-20	-	10.00	15	-	10
prosięta 10-15kg	para	110-120	125-130	120-150	120-140	140-150	-	150-170
prosięta pow. 15 kg	para	150-170	-	150-180	150-170	160-190	200	170-200
krowa z cielakiem	szt.	1400	-	1600-1700	-	-	-	-
koń	szt.	-	-	-	1700	-	-	-
jaja	szt.	0.23-0.24	0.25-0.30	0.24-0.30	0.30	0.22-0.30	0.22-0.32	0.26-0.32
jablka	kg	-	0.80-1.30	0.60-1.20	0.80-1.40	0.60-1.20	0.80-1.50	0.60-2.00
gruszki	kg	1.00-2.00	1.20-2.00	1.50-3.00	1.30-2.80	1.50-2.00	1.50-3.00	1.80-2.50
orzechy włoskie	kg	-	-	-	-	-	3.50	2.50
orzechy laskowe	kg	-	-	-	-	-	10.00	-
cebula	kg	0.40	0.60-0.85	0.40-0.80	0.50-0.60	0.50	0.80	0.50
cebula hurtowo	25kg	-	-	-	-	9.00-10.00	-	10.00
czosnek	główka	-	-	-	-	0.40-0.80	0.80	-
czosnek	kg	-	6.00	-	-	-	8.00	-
pomidory	kg	0.40-1.00	1.50-2.00	2.00-2.50	-	1.80-3.00	2.50-4.00	1.50-3.00
kapusta	główka	-	0.50-1.50	-	-	-	0.50-1.50	-
kapusta	kg	0.15-0.20	-	-	-	-	-	-
kapusta pekińska	kg	-	-	-	-	-	2.00	-
kapusta kiszona	kg	-	-	-	-	-	1.20-1.50	-
ogórki kiszone	kg	-	-	-	-	-	2.50	-
kalafior	szt.	1.20-1.50	0.80-1.50	1.50-2.00	2.00	0.80-2.00	1.50-2.00	1.50
marchew	kg	0.40-0.50	0.60-0.70	0.60-1.00	0.60-0.70	0.40-0.50	0.80	0.50
buraki	kg	-	0.60-0.80	0.80-1.00	0.70	0.50	0.80-1.00	0.50
pietruszka	kg	-	-	1.30-2.00	-	1.00	2.00	1.00-1.40
rzodkiewka	pek.	-	0.50-0.80	-	-	-	-	-
papryka	kg	2.20-2.80	2.50-3.20	2.00-3.50	1.20-2.80	1.50-3.00	2.00-3.50	2.40-3.00
pieczarki	kg	-	3.80	-	-	3.50	3.00-3.50	4.00
sałata	szt.	-	0.80	-	-	1.00	0.80-1.00	0.80
seler	kg	-	-	-	-	-	2.00	1.60
por	szt.	-	1.00	-	-	-	-	-
mak	kg	-	-	7.00	-	-	-	-
miód	kg	-	-	-	-	-	12	-
pestka dyni	kg	4.00-4.50	-	-	-	-	-	-
ziemniaki	kg	0.25-0.30	0.40-0.50	-	-	-	0.40-0.50	-

Wisznice:	zboża	prosięta	mała	popyt mały
Parczew :	zboża	prosięta	średnia	popyt średni
Piszczac:	zboża	prosięta	mała	popyt mały
	zboża	prosięta	średnia	popyt średni
Radzyń	zboża	prosięta	mała	popyt mały
Podlaski:	zboża	prosięta	średnia	popyt duży
Łosice :	zboża	prosięta	mała	popyt mały
	zboża	prosięta	średnia	popyt średni
Biała Podl:	zboża	prosięta	mała	popyt mały
	zboża	prosięta	mała	popyt mały
Międzyrzec	zboża	prosięta	mała	popyt mały
Podlaski:	zboża	prosięta	średnia	popyt średni

Wydział Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji

w Białej Podlaskiej

Informuje

Z dniem 1 lipca 1998 r obowiązują nowe zasady uzyskiwania uprawnień do kierowania rowerem, motorowerem i pojazdem zaprzęgowym. Uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych mogą być szkoleni i egzaminowani we własnych szkołach. Nie przewidziano jednak ani kursów ani egzaminów dla dorosłych.

W związku ze wzrastającym zagrożeniem rowerzystów na drogach a zwłaszcza rowerzystów nie posiadających wymaganych uprawnień do kierowania rowerem rozpoczynamy kurs na kartę rowerową, motorowerową oraz kartę woźnicy. Przystwojenie przekazywanych przez nas wiadomości pozwoli na pozytywne zaliczenie sprawdzianu i uzyskanie wymaganego uprawnienia.

O terminie i miejscu sprawdzianu powiadomimy zainteresowanych po zakończeniu kursu. Kurs i sprawdzian – bezpłatny. Dziś już pierwszy odcinek konspektu szkoleniowego. Bliższych informacji w sprawie szkolenia i egzaminowania udziela osobiście bądź telefonicznie aspirant sztabowy ZDZISAW KOZOWSKI z KWP w Białej Podlaskiej tel. 343-98-93

(1)

Karta rowerowa

Konspekt szkoleniowy

Z przepisów ruchu drogowego

1. Przepisy dotyczące wszystkich użytkowników dróg określa ustawa sejmowa „Prawo o ruchu drogowym”. Określa także wymagania dotyczące pojazdów, nadzór i kontrolę ruchu drogowego, ogólne i szczególne zasady ruchu drogowego, znaki, sygnały drogowe itp.

2. Użytkownicy dróg. – każdy człowiek poruszający się po drodze pieszo bądź pojazdem

a/ piesi – także dzieci i inwalidzi na wózkach

b/ kierowcy – kierujący pojazdami silnikowymi

c/ kierujący – rowerzyści, motorowerzyści, woźnice, jadący wierzchem, prowadzący kolumny pieszych

3. Pojazdy - / pojazd – urządzenie służące do przewozu osób lub ładunku /

a/ samochodowe – wszelkie samochody, autobusy, motocykle

b/ silnikowe / wyposażone w silnik napędowy.

W tym określeniu jest ciągnik rolniczy ale nie ma motoroweru i pojazdu szynowego

c/ inne pojazdy / rowery, motorowery, pojazdy zaprzęgowe, maszyny samobieżne, specjalne itp. /

4. Drogi

Droga jest to jezdnia wraz z poboczami i chodnikami

a/ drogi publiczne / dla wszystkich użytkowników /

1. utwardzone i nieutwardzone / gruntowe /

2. jednokierunkowe i dwukierunkowe

3. główne i podporządkowane

4. z wyznaczonymi i bez wyznaczonych pasów ruchu.

b/ drogi inne

1. prywatne

2. wojskowe

3. leśne

4. zakładowe

5. Obszar zabudowany / oznaczony białymi tablicami z aczarną nazwą miejscowości – koniec obszaru – tablica po lewej stronie przekreślona czerwoną kreską
Obowiązki
 - a/ prędkość jazdy do 60km/h
 - b/ zakaz używania sygnałów dźwiękowych / tylko wyjątkowo /
 - c/ należy umożliwić wyjazd autobusom z przystanków
 - d/ ogólna zasada jazdy na światłach mijania a światła drogowe można włączać tylko na drogach nieoświetlonych
6. Włączanie się do ruchu / jest to każdy wyjazd pojazdem z czegoś co nie jest jezdnią na jezdnię oraz każde ruszenie z miejsca po zatrzymaniu się na jezdni z własnej woli /
Pojazd szynowy włącza się do ruchu wyjeżdżając z zajezdni na drogę lub ruszając z pętli tramwajowej. Włączeniem się do ruchu jest także wyjazd ze „ strefy zamieszkania „, na drogę i wyjazd z pasa ruchu powolnego na jezdnię.
Przykłady włączenia się do ruchu:
 - a/ wyjazd z drogi gruntowej / nieutwardzonej / na drogę twardą
 - b/ wyjazd z posesji na drogę
 - c/ wyjazd ze stacji CPN na drogę
 - d/ wyjazd z parkingu na drogę
 - e/ wyjazd z pobocza na drogę
 - f/ wyjazd z zatoki postojowej na drogę
7. Strefa zamieszkania / oznaczona specjalnymi tablicami /
Obowiązki
 - a/ jazda z prędkością do 20 km/h
 - b/ pierwszeństwo ruchu pieszych
 - c/ zakaz zatrzymywania poza miejscami wyznaczonymi
 - d/ wyjeżdżający ze strefy zamieszkania jest włączającym się do ruchu

Uwaga

**WŁĄCZAJĄCY SIĘ DO RUCHU MA BEZWZGLĘDNY OBOWIĄZEK
USTĄPIENIA PIERWSZEŃSTWA WSZYSTKIM POJAZDOM
OBECNYM W RUCHU**

AGRONOM

**JASIONKA 5, 21-200 PARCZEW
TEL.354-18-22, TEL/FAX 355-05-22**

Oferujemy :

Pasze i koncentraty Hendrix ;

Nawozy Hydro ;

Śruta sojowa 46% - w cenie 94 zł / q ;

Śruta rzepakowa – w cenie 43 zł / q ;

Wyposażenie budynków inwentarskich ;

Ogłoszenia

PW PAR-AGRO s.c.

Parczew ul. Piwonia 50

Tel. 354-11-22, 090-398-838

Autoryzowany dealer firm: **POZBAC i LAND O LAKES**

Oferuje w cenach fabrycznych:

- premiksy

- preparaty mlekozastępcze

- dodatki wit-mineralne

- pasze, koncentraty dla bydła i trzody chlewnej

Potrawy z roślin strączkowych

Jednym z warzyw upowszechnionym w naszym rejonie są warzywa strączkowe, do których należą: fasola, groch, bób, soczewica i soja. Charakterystyczną cechą tych roślin jest duża zawartość białka oraz węglowodanów, co daje po ich spożyciu uczucie sytości i bardzo korzystnie wpływa na ruchy robaczkowe jelit. Strączkowe są też bogate w witaminy z grupy B oraz sole mineralne.

Nie poleca się roślin strączkowych jedynie w żywieniu ludzi chorych i starszych, ponieważ są ciężko strawne i długo zalegają w żołądku. Przygotowanie nasion do spożycia poprzedza ich moczenie w letniej, przegotowanej wodzie przez 12 godzin. Następnie gotujemy je w tej samej wodzie, w której były moczone - wyjątek stanowi soja, której wodę po moczeniu odlewamy.

Przepisy potraw:

Soczewica gotowana:

2 szklanki soczewicy, 3 średnie cebule, 2 ząbki czosnku, 12,5 dkg masła, 1,5 łyżeczki przyprawy „Curry”, łyżeczka cukru, pół łyżeczki ostrej czerwonej papryki, sól.

Soczewicę namoczyć na noc w letniej, przegotowanej wodzie. Pokrojoną w plasterki cebulę i posiekany czosnek podsmażyć na maśle na głębokiej patelni. Dodać odrobinę wody, przyprawę „curry”, cukier i paprykę. Soczewicę osączyć z wody, wyłożyć na patelnię z cebulą i przyprawami. Wymieszać i smażyć około 10 minut ciągle mieszając. Następnie dodać 2 szklanki gorącej wody i dusić pod przykryciem aż soczewica będzie miękka. Podawać z ryżem i surówką.

Groszek zaprawiany żółtkami:

Groszek z puszki odcedzić, zaparować na margarynie, podlać kilkoma łyżkami rosółu z koncentratu, dodać sól i cukier do smaku. Przed podaniem zaprawić 1-2 żółtkami rozbitymi z 1/2 szklanki śmietanki z dodatkiem 1/2 łyżeczki cukru.

Fasolka po wiedeńsku:

Ugotować 1 kg fasolki szparagowej, umytej i oczyszczonej. Do 1/4 l wody, w której się fasolka gotowała dodać 1/4 l mleka, łyżkę mąki i łyżeczkę rosółu z drobiu. Zalać tym fasolkę, zagotować, dodając 10 dkg boczku lub parówek pokrojonych w kostkę. Osolić i dodać odrobinę cukru. Posypać dużą ilością posiekanej natki pietruszki.

Pasztet z fasoli:

35 dkg fasoli uprzednio namoczonej ugotować w wodzie, w której się moczyła. Ponadto ugotować 5 grzybów suszonych lub 20 dkg pieczarek. Dużą cebulę pokroić w kostkę i usmażyć na tłuszczu. Wszystkie składniki zemleć, dodać 2 jaja, wywar z grzybów, 4 łyżki tartej bułki, 3 łyżki tłuszczu, doprawić solą, cukrem, pieprzem, majerankiem i gałką muszkatołową. Wymieszać na gładką masę. Włożyć do natłuszczonej formy, posypać tartą bułką i upiec w nagrzanym piekarniku. Podawać z surówkami i sosem.

Bób z parówkami:

40 dkg nasion bobu, 20 dkg parówek, 2 pomidory, 3 łyżki oleju, ząbek czosnku, łyżeczka musztardy, sól, cukier, kwasek cytrynowy.

Ugotować nasiona bobu w niewielkiej ilości wody z dodatkiem płaskiej łyżeczki cukru. Drobnoposiekany czosnek zetrzeć z solą, dodać musztardę i olej oraz łyżeczkę rozpuszczonego kwasu. Parówki obrać ze skórki, pokrajać w cienkie krążki, ułożyć na ostudzonym bobie. Posać sałatkę przygotowanym sosem i posypać zieleniną

Maria Wołos - specjalistka ds. wgd.

Agroturystyka w woj. Olsztyńskim.

W dniach 21 - 23 października 1998r. ODR w Grabanowie zorganizował wspólnie z ODR Siedlce wyjazd dydaktyczny w województwo Olsztyńskie. Uczestniczyły w nim specjalistki ds. wgd i członkowie Stowarzyszeń Agroturystycznych z tych dwóch województw. Celem wyjazdu było poznanie przykładów przedsiębiorczości na Warmii i Mazurach, uwarunkowań rozwoju agroturystyki oraz działalności Warmińsko - Mazurskiego Stowarzyszenia Agroturystycznego.

Na terenie województwa Olsztyńskiego funkcjonują gospodarstwa agroturystyczne już profesjonalnie przygotowane do świadczenia usług turystycznych. Zapewniają bardzo dobre warunki do wypoczynku. Gospodarstwa te są w większości zrzeszone w Warmińsko - Mazurskim Stowarzyszeniu Agroturystycznym, które w roku bieżącym obchodzi 5 - lecie swojego istnienia. Stowarzyszenie posiada 3 dobrze zorganizowane Biura „Zapraszamy na Wieś”, które pełnią funkcje w zakresie informacji, rezerwacji i promocji wypoczynku w gospodarstwach agroturystycznych.

Wiele gospodarstw w województwie poddało się ocenie (kategoryzacji) swojej bazy turystycznej, która jak do tej pory jest dobrowolna. Przypominam, że gospodarstwa po kategoryzacji otrzymują znak i są rekomendowane przez Polską Federację Turystyki Wiejskiej „Gospodarstwa Gościnne”.

W trakcie trzydniowego pobytu odwiedziliśmy trzy gospodarstwa agroturystyczne a także mieliśmy możliwość poznać gospodarstwa, w których mieliśmy miejsca noclegowe. Specyfika olsztyńskich gospodarstw jest szeroki zakres usług turystycznych a także wykorzystywanie umiejętności rękodzielniczych członków rodzin. W każdym gospodarstwie można było zakupić drobne pamiątki, które były wykonane własnoręcznie. Na szczególną uwagę zasługuje gospodarstwo p. Marioli Platte, położone w Gierzwałdzie k/ Ostródy. Tu istniejącą stodołę zaadaptowano pod potrzeby rekreacyjne turystów. Ponadto gospodyni przygotowała oferty wypoczynku dla „puszystych” i z nauką komputera.

Bożena Warda - Główny Specjalista ds. WGD.

Polskie i europejskie normy ziemniaków jadalnych

W obliczu wejścia Polski do Unii Europejskiej producentów ziemniaka niewątpliwie zainteresują normy jakościowe obowiązujące przy obrocie ziemniakami jadalnymi w krajach UE.

W Polsce obowiązują dwie normy: ziemniaki jadalne wczesne *PN 75/R-74453*; ziemniaki jadalne *PN 75/R-74450*. W obrocie międzynarodowym w krajach europejskich stosuje się standardy *UNECE* (Organizacja Narodów Zjednoczonych, Europejska Komisja Ekonomiczna): *FFV 30* dla ziemniaków wczesnych i *FFV 31* dla ziemniaków jadalnych.

ZIEMNIAKI JADALNE WCZESNE

Przedmiotem normy są ziemniaki zebrane przed osiągnięciem całkowitej dojrzałości, wprowadzone do obrotu bezpośrednio po zbiorze, o skórce łuszczącej się, którą można usunąć bez obierania.

Wymagania

<i>PN 75/R-74453</i>	<i>FFV 30</i>
jednolite odmianowo	typowe dla odmiany
zdrowe, praktycznie czyste, jędrne, nieuszkodzone, wolne od wad wpływających na wygląd, bez zanieczyszczeń, bez wad wewnętrznych	
średnica bulw do 20.VII:	
co najmniej 28 mm	>30 mm, nie więcej niż 75 mm
	średnica bulw po 21.VII:
35 mm	17-30 mm

Tolerancje

wady	% wagowy	
	<i>PN 75/R-74453</i>	<i>FFV 30</i>
zanieczyszczenia mineralne	2	2
uszkodzenia	2	2
zazielenienia	1	1
wielkość bulw	3	3
bulwy innych odmian	2	2
porażenie chorobami	2	1
całkowita ilość wad, nie więcej niż	5	4

Wymagania określone przez *PN* i standard *UNECE* są zbliżone, różnice dotyczą jedynie wielkości bulw. Obie normy dopuszczają pewne tolerancje cech jakości. W partii ziemniaków mogą być bulwy z wadami. Ogólna ilość wad wg *PN* nie może przekroczyć 5% wagowych, a wg *FFV 30* – 4%.

Pakowanie

Ziemniaki jadalne wczesne powinny być zgodnie z *PN* dostarczane w opakowaniach o pojemności 25 kg lub (za zgodą odbiorcy) 50 kg. *FFV* przewiduje opakowania 10, 12,5, 20, 30 i 50-kilogramowe. Do partii ziemniaków powinna być dostarczona specyfikacja:

<i>Polska Norma</i>	<i>UNECE</i>
masa netto	masa netto
nazwa dostawcy	nazwa odmiany
data załadunku	nazwa i adres firmy wysyłającej
	poходzenie ziemniaków
	kolor miąższu
	kształt bulw
	oficjalny znak kontroli jakości

ZIEMNIAKI JADALNE

Obie normy dotyczą ziemniaków jadalnych odmian o różnej wczesności, zbieranych w pełnej dojrzałości i przeznaczonych do bezpośredniego spożycia. Wymagania dotyczące cech jakości w obu normach są zbliżone, różnice dotyczą jedynie wielkości bulw.

Wymagania

<i>PN 75/R-74450</i>	<i>FFV 31</i>
jednolite odmianowo	typowe dla odmiany
zdrowe, dojrzałe, czyste, suche, nieuszkodzone, niezazieleniałe, nienadmarznięte, nieporośnięte, bez zanieczyszczeń, bez wad wewnętrznych	
	wielkość bulw:
Ø poprzeczna ponad 40 mm	bulwy okrągłe Ø ponad 30 mm
Ø podłużna ponad 45mm	bulwy podłużne:
	Ø poprzeczna ponad 30 mm,
	Ø podłużna 60 mm

Tolerancje

wady	% wagowy	
	<i>PN 75/R-74450</i>	<i>FFV 31</i>
zanieczyszczenia mineralne	1	1
uszkodzenia przez szkodniki:		
– ziemniaki dostarczone w workach	3	3
– ziemniaki dostarczone luzem	4	
niedojrzałe	2	2
domieszka innych odmian	2	2
zazielenienia i wady wewnętrzne	1	1
porażenie parchem	3	1
porażenie chorobami	1	1
deformacje	3	3
mniejszy kalibraz	2	2

Obie normy dopuszczają pewne tolerancje cech jakości – wg *PN* ogólna suma wad nie może przekroczyć 8%, a według *FFV 31* – 6%.

Cechami dyskwalifikującymi partie ziemniaków według obu norm są zanieczyszczenia środkami ochrony roślin, zaparzenia, zapleśnienia, obce zapachy. Oprócz tego standard *UNECE* nie dopuszcza do obrotu ziemniaków porażonych następującymi chorobami: rak ziemniaka, bakterioza pierścieniowa, śluzak.

Kolejna różnica dotyczy pakowania i specyfikacji. W *Polskiej Normie* nie przedstawiono specyfikacji, a ziemniaki mogą być dostarczone luzem lub w workach, w zależności od uzgodnień z odbiorcą. Standard *FFV 31* nie przewiduje obrotu ziemniakami jadalnymi luzem, a każda partia powinna być opisana i zawierać: nazwę i adres firmy wysyłającej, odbiorcę, nazwę odmiany, pochodzenie ziemniaków, masę netto, świadectwo kontroli. Oprócz tego zgodnie z umową między dostawcą a odbiorcą mogą być umieszczone dodatkowe informacje typu: minimalna i maksymalna wielkość bulw, typ kulinarny, data pakowania, zastosowane środki ochrony roślin, maksymalna liczba bulw w opakowaniu.

Normy *UNECE* podlegają ciągłej nowelizacji. Przewiduje się w przyszłości wprowadzić klasy jakości. W pracach nad nowelizacją *PN* przewiduje się jej dostosowanie do standardów europejskich.

na podstawie „Ziemniaka Polskiego”

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że 28 października 1998r. odszedł od nas na zawsze w wieku 54 lat nasz wspaniały kolega i wieloletni pracownik Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Grabanowie - **Henryk Sobolewski**.

Przez całe swoje życie zawodowe służył radą i pomocą zarówno dla rolników jak i kolegów, z którymi współpracował.

Był długoletnim działaczem Związków Zawodowych i żarliwym obrońcą praw pracowniczych.

W zmarłym straciliśmy człowieka o dużym doświadczeniu zawodowym - wypróbowanego przyjaciela.

Henryk pozostanie na zawsze w naszej pamięci takim jakim był - ciepłym, serdecznym i uczynnym kolegą.

Żegnamy i łączymy się w smutku.

Dyrekcja i Pracownicy

Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Grabanowie.

AIDA

"AIDA" SP. Z O.O.

Tel./fax(0 83)343 77 57, 344 33 95, 342 02 60
21-500 Biała Podlaska ul Gwardii Ludowej 17b

OFFERUJE

- * Pasze i koncentraty firmy "Cargill"
- * Nawozy wapniowo-magnezowe
- * Styropian
- * Automaty paszowe, opryskiwacze
- * Preparaty mlekozastępcze i dodatki witamin.
- * Nawóz doglebowy RSM 32%
- * Środki higieny "Eutra"
- * Wykonanie biznesplanów na przedsięwzięcia gospodarcze

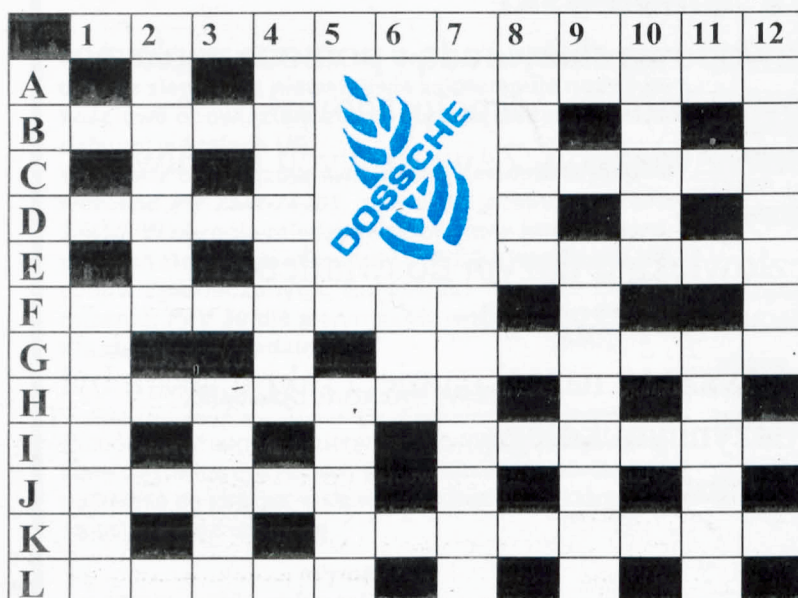
Możliwość zamówień
telefonicznych

Biała Podlaska
Dąbrowica Mała
Zaliszczce
Chyłów
Olszanka

Możliwość zakupu na raty

Magazyn ul.Gwardii Ludowej 17b-kierunek Sielczyk dojazd linią nr.9.

Krzyżówka 11/98

Wśród uczestników którzy nadesłali prawidłowe rozwiązanie krzyżówki nr.11/98 do dnia 15 12 1998 r rozlosujemy worek paszy ufundowanej przez firmę DOSSCHE.

Podajemy wykaz oferowanych pasz:

DLA TRZODY:

- Prestarter 25 kg dla prosiąt.
- Starter 50kg dla warchlaków o wadze 15-35 kg
- Grower 50kg dla warchlaków o wadze 35-70 kg
- Finisz 50kg dla tuczników o wadze pow 70 kg

DLA DROBIU:

- Mieszanka dla kurcząt 25 kg 0 - 6 tygodni
- Mieszanka extra dla niosek 50 kg

Dla BYDŁA:

- Granulat dla cieląt 25 kg
- Dla bydła mlecznego Extra 50 kg

Prosimy przesłać rozwiązanie krzyżówki na karcie pocztowej na adres redakcji wraz z wyborem proponowanej paszy. Rozwiązania bez wyboru paszy nie będą uwzględniane. Za rozwiązanie krzyżówki nr 9/98 "Wrzesień wrzosami stoi" nagrodę w formie 1 worka paszy : "Starter" wylosował Pan: Iwaniuk Józef kolonia Ossówka 21-542 Leśna Podlaska

Sponsorem krzyżówki jest:

DOSSCHE POLAND PASZE KONCENTRATY, PREMIXy

Przedstawiciel PIOTR LIMOWSKI tel.0 90 227 523

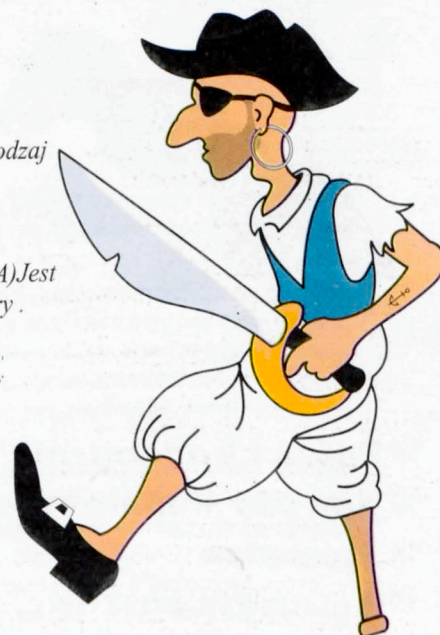
POZIOMO: A-8)Reguluje podaż . B-1)Byk gotowy do sprzedaży . C-8)Opieka kuratela . D-1)Rodzaj zamka . E-8)Jezioro w woj. Olsztyńskim, rezerwat ptaków . F-1)Materiał złożony z kilku warstw . G-6)Górska przepaść . H-1)Rodzaj składu drukarskiego . I-7)Sok przeznaczony do wyrobu wina . J-1)Tendencja rozwojowa . K-5)Malutka, a zrobi dużą szkodę . L-1)dopływ Odry.

PIONOWO: 1-F)Państwo w pld Afryce . 2-A Czekiem lub gotówką . 3-H)Odpad przy młocce . 4-A)Jest już w stodole . 5-H)Imię żeńskie . 6-F)Piłka za boiskiem . 7-F)Buty dla sportowca . 8-A)Część gitary . 9-E)Rozbawi każde towarzystwo . 10-A)Wzwanie do sądu . 11-G)Ptak dziki lub domowy . 12-A)Miasto w Kanadzie .

Hasło

I-8	C-8	B-4	K-12	D-3	B-12	F-3	H-9	L-7	J-11	I-5	F-9	F-6
		I-4	F-4	H-7	I-5	H-2	K-8	D-10	F-11			

Opracował Jerzy Mędra

ADRES REDAKCJI:

Grabanów 21-500 Biała Podlaska
Tel. Biała Podlaska (0 83) 343 37 92, 343 38 66,
Dyrektor (0 83) 341 12 55
Fax (0 83) 343 81 98

WYDAWCA: OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO

ZESPÓŁ REDAKCYJNY: K.Kuresza, B.Filatiuk, B.Michalczuk, Cz.Mirczewska, A.Matuszewski, A.Strąćicka, A.Radzikowska, B.Warda, E.Piwońska, A.Żurkowska, specjaliści doradztwa rolniczego i specjalistki WGD.

Redaktor naczelny: M.Lewandowski

Skład komputerowy: A.Mazur

Druk I.Wagner - Poligrafia ODR.Nr.zamówienia

/98/nakład 3500egz.

Adresy i telefony Rejonowych Ośrodków

Biała Podlaska ul. Żeromskiego 3 tel.343 32 34
Radzyń Podlaski ul. Dąbrowskiego 9 tel.352 84 06
Parczew ul. Piwonia 50 tel.354 24 74
Łosice ul. Piłsudskiego 6 tel.357 26 65
Wisznice ul. Warszawska 13 tel.378 22 49

cyan czerw yellow black